

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/11/2025
Identifikačné číslo spisu:	5123233210
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5123233210.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. narodeného XX. J. XXXX, S., B. XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, matky J. Q., narodenej XX. N. XXXX, S., B. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Gašpercovou, Žilina, Daniela Dlabača 35 a otca D. B., narodeného XX. júla XXXX, P. M. F., zastúpeného advokátom JUDr. Dávidom Jánom Novákom, Košice, Žižkova 13, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 54P/156/2023, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 05. februára 2025 sp. zn. 13CoP/1/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 04. septembra 2024 č. k. 54P/156/2023-581 uložil otcovi prispievať na výživu maloletého Tomáša zvýšeným výživným 140 eur mesačne od 25. júla 2023. Zameškané výživné za obdobie od 25. júla 2023 do 31. augusta 2024 vo výške 991,94 eura povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 40 eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Týmto rozsudkom bol zmenený rozsudok Okresného súdu Žilina z 30. júna 2016 č. k. 37P/1/2014-217 o vyživovacej povinnosti otca na maloletého Tomáša. Súd prvej inštancie žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zákon o rodine“) a § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CMP“) a vecne tým, že od posledného rozhodnutia súdu (rozsudkom z 30. júna 2016) došlo k zmene pomerov u maloletého Tomáša aj jeho rodičov.

3. Matka v čase posledného rozhodovania o výživnom bola poberateľkou rodičovského príspevku 203 eur mesačne, okrem maloletého Tomáša mala ďalšie 4 vyživovacie povinnosti, nevlastnila žiaden majetok, bývala v prenajatom mestskom byte, za čo mesačne platila nájomné a náklady na energie spolu 240 eur. V čase rozhodovania o zmene bola zamestnaná, jej priemerný čistý mesačný príjem bol 900 eur, poberala prídavky na 5 detí (spolu 300 eur), výživné na ďalšie 4 deti (okrem A.) a zvýšili sa jej výdavky na bývanie od 1. júna 2023 na 300 eur a od 01. februára 2024 na 345,01 eura, na elektrinu na 50 eur mesačne a na plyn na 15 eur mesačne.

4. Otec bol v čase posledného rozhodovania o výživnom nemajetný, vykonával trest odňatia slobody, nepracoval a mal súdom určenú povinnosť platiť výživné synovi L. 100 Sk. Už v tom čase mal zníženú schopnosť pracovať o 35 % pre posttraumatickú artrózu pravého členku. V čase rozhodovania o zmene pracoval na základe dohody o pracovnej činnosti s príjmom z nej 80 až 90 eur mesačne. Podľa lekárskeho posudku z 21. júla 2021 bola jeho schopnosť pracovať znížená o 35 %. Vyživovacia povinnosť k synovi L. mu už zanikla, majetok medzičasom nenadobudol, výdavky na bývanie mu hradil zamestnávateľ, mal bežné výdavky na živobytie a Justičnej pokladnici Bratislava dlhoval 200 eur.

5. Pri posudzovaní zistení o pomeroch otca súd prvej inštancie zohľadnil aj potenciálne príjmy, ktoré by vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a zamerania, prax a dopyt na trhu práce si mohol zadovážiť. Takýto príjem otca určil podľa stanovenej minimálnej mzdy, ktorá bola v roku 2023 v hrubom 700 eur, podľa kalkulačky na www.platy.sk v čistom 568,97 eura a v roku 2024 v hrubom 750 eur, v čistom 615,50 eura.

6. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že došlo k zmene pomerov aj u maloletého, ktorý mal v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom 5 rokov a v čase rozhodovania o zmene bol už žiakom siedmeho ročníka základnej školy (vo veku 13 rokov). Vychádzal pri posudzovaní z toho, že osobnú starostlivosť o maloletého, ktorá však už nie je potrebná v takom rozsahu ako u mladšieho dieťaťa, mu zabezpečuje matka a časť potrieb je uhrádzaná prídavkami na dieťa, ktoré poberá matka. Výdavky na maloletého uvádzané matkou boli nízke a súd aj z rozhodovacej činnosti mal za to, že minimálne výdavky len na stravu dieťaťa vo veku 13 rokov sú 150 eur mesačne. Preto na základe potenciálneho príjmu otca maloletého zaviazal ho prispievať na výživu maloletého sumou 140 eur mesačne, pretože je to v jeho schopnostiach a možnostiach.

7. Nevykonával pritom dokazovanie navrhované otcom a to výsluchom maloletých detí Q. a bývalých partnerov matky a otcov týchto detí, keď v konaní bolo preukázané, že výdavky na domácnosť, a to bývanie, energie, poplatok za odpad a telefónne služby matka riadne uhrádzala a ostatné bežné výdavky na maloletého A. ňou uvádzané v návrhu na zvýšenie výživného súd nepovažoval za nedôvodné, prípadne nadhodnotené. Zameškané výživné určil ako rozdiel medzi pôvodne stanoveným výživným 75 eur a novo určeným výživným 140 eur za obdobie od 25. júla 2023 do 31. augusta 2024, to je za 13 mesiacov 975 eur a za 7 dní v júli 2023 sumou 16,94 eura. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil použitím zákonom ustanoveného pravidla.

8. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie len „nižšie súdy“) na odvolanie otca rozsudkom z 05. februára 2025 sp. zn. 13CoP/1/2025 podľa ustanovenia § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu stotožnil a odkázal na jeho závery. Zdôraznil, že za podstatný považoval odborný lekársky posudok o zdravotnom stave otca z 21. júla 2021, podľa ktorého nie je invalidný a jeho dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav nemá za následok pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou osobou. Opätovná žiadosť o priznanie invalidného dôchodku je udalosťou, ktorá ešte len má nastať a preto len zo samotnej podanej žiadosti otca o priznanie invalidného dôchodku nebolo možné v danom štádiu konania vychádzať.

9. Konštatoval, že pre rozhodnutie o návrhu bolo vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu; k porušeniu práva otca na spravodlivý súdny proces nevykonaním ním navrhnutého dokazovania, ani samotným prejednaním veci a rozhodnutím súdom prvej inštancie potom podľa odvolacieho súdu nedošlo. Súd prvej inštancie účastníkov konania riadnym spôsobom poučil o ich procesných právach a povinnostiach a vyhovel aj návrhu otca na vykonanie úkonov dožiadaným súdom. Pri nariadení termínu pojednávania na 04. septembra 2024 o 9.30 hod. (č. l. 573 spisu) oznámil otcovi, že jeho účasť na pojednávaní nie je nutná, pokiaľ bol vypočutý dožiadaným súdom, pričom otec listom z 28. júla 2024 (č. l. 577 spisu) požiadal o zaslanie zápisnice z pojednávania s tým, že sa k veci vyjadril na dožiadanom súde a pojednávania 04. septembra 2024 sa nezúčastní. Na základe tohto vyjadrenia súd prvej inštancie považoval za splnené procesné podmienky stanovené na prejednanie a rozhodnutie veci v neprítomnosti otca správne.

10. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani tú námietku otca, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o jeho zdravotnom stave. Súd prvej inštancie pri posudzovaní vychádzal z odborného lekárskeho posudku z 21. júla 2021, podľa ktorého otec nie je invalidný. Pri zisťovaní zmeny pomerov dôsledne vyhodnotil zmenu pomerov na strane maloletého a aj na strane jeho otca, čo vyjadril v odsekoch 35. až 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd k tomuto doplnil, že už samotná doba, ktorá uplynula od posledného súdneho rozhodnutia súdu o výživnom v roku 2016 do rozhodnutia napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie (8 rokov), bola základom (dôvodom) pre zmenu skôr určeného výživného. Uplatnenie princípu potenciality pri rozhodovaní, ktorý má prednosť pred princípom fakticity, t.j. reálnych príjmov otca ako povinného rodiča, bolo podľa odvolacieho súdu zákonné, pokiaľ vychádzal z minimálnej mzdy stanovenej v Slovenskej republike v dobe jeho rozhodovania a zohľadnil pomery existujúce na strane otca maloletého dieťaťa v takomto čase.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a navrhol rozsudky odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; navrhol tiež odložiť vykonateľnosť napádaných rozsudkov.

12. V dovolaní poukázal na body 9. a 24. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých súd poukazoval na stanovenie jeho potenciálnych príjmov súdom prvej inštancie v súvislosti s jeho zdravotným stavom opísaným v lekárskom posudku z 21. júla 2021. Súdy nevykonaním ním navrhnutého dokazovania a nezohľadnením príjmu plnoletých detí, ktoré žijú v domácnosti s matkou maloletého Tomáša a výdavkami na ich výživu, mu znemožnili realizáciu jeho procesných práv a v konečnom dôsledku tak porušili právo na spravodlivý súdny proces. Súdy prehliadli, že mu nebol priznaný invalidný dôchodok preto, že sa odmietol liečiť a posudkový lekár nemal k dispozícii odborné vyšetrenia pre jeho dlh na zdravotnom poistení. Vzhľadom k tomu, že v čase vypracovania posudkov bol vo výkone trestu nezaradený na prácu zo zdravotných dôvodov, nebol schopný vysoký dlh splatiť. Uviedol, že 15. apríla 2024 podal opätovnú žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, pri vybavovaní ktorej došlo nie jeho zavinením k prieťahom a správa sociálneho zabezpečenia mu až na pojednávaní vo veci 03. decembra 2024 priznala invalidný dôchodok za úraz pravého členka, avšak zdôraznila, že ďalšie lekárske správy, ktoré má k dispozícii, konštatujú závažné zdravotné problémy. Na tomto ústnom pojednávaní však musel žiadosť o invalidný dôchodok vziať späť z dôvodu, že mu posudková lekárka priznala invalidný dôchodok už od 08. apríla 2024, čo znamenalo, že invalidom bol už v čase, keď o veci rozhodoval súd prvej inštancie. Súdu prvej inštancie zaslal 09. decembra 2024 o tomto správu mailom so žiadosťou o priznanie invalidného dôchodku, ktorú priložil i k dovolaniu. Vzhľadom k tomu, že nižšie súdy neprihliadali na dôkazy, ktoré im predložil a na základe ktorých mu bol priznaný invalidný dôchodok, ide o dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by dovolací súd mal odložiť vykonateľnosť napádaných rozhodnutí. Ak by súdy prihliadali na predložené dôkazy, tak by mu nemohli uložiť povinnosť platiť maloletému Tomášovi vyššie výživné, nakoľko je nesporné, že súd vzhľadom na jeho zdravotný stav pri určení výšky výživného nemôže vychádzať z potenciálnych príjmov.

13. Matka navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Príjem jej plnoletých detí, žijúcich s ňou v jednej domácnosti a výdavky na ich výživu podľa nej nemajú vplyv na preukazovanú zmenu pomerov na jej

strane a u maloletého A.. Poukázala na to, že vyčísl'ovala presne výdavky, ktoré mesačne vynakladá v podieloch pripadajúcich na jednotlivého člena domácnosti a uviedla aj to, koľko osôb žije v domácnosti s ňou a maloletým A.. Výkonanie dokazovania nad rámec skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie súdu vo veci samej by bolo ne hospodárnym a neodôvodnene by predlžovalo súdne konanie. Nie je procesným právom účastníkov konania, aby súd vykonával navrhované dokazovanie, ktoré nemá význam pre rozhodnutie vo veci. K námietke otca, že súdy nevzali do úvahy jeho novú žiadosť o invalidný dôchodok z 9. decembra 2024, poukázala na to, že samotná žiadosť o invalidný dôchodok nepreukazuje pokles schopnosti otca vykonávať zárobkovú činnosť, a kým Sociálna poisťovňa nerozhodne inak, je treba vychádzať z jej právoplatného rozhodnutia, ktoré bolo aktuálnym v čase vynesenia rozsudkov, ktoré otec dovolaním napáda. Nesúhlasila ani so žiadosťou otca o odloženie vykonateľnosti napádaných rozhodnutí, pretože neuviedol dôvody hodné osobitného zreteľa pre takéto súdne rozhodnutie.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník mimosporového konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnuté (§ 424 CSP), a to za splnenia podmienok jeho zastúpenia a spísania dovolania (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť.

15. Posudzované dovolanie bolo podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré je upravené Civilným mimosporovým poriadkom. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP o dovolaní neupravujú prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých inak ako CSP, táto otázka sa posudzuje podľa ustanovení CSP.

16. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

17. Dovolateľ v danej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP pre nepresvedčivé odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu spočívajúce v tom, že sa súd v ňom nevysporiadal s jeho tvrdeniami a pre nevykonanie navrhovaných dôkazov.

18. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane (v mimosporovom konaní účastníkom konania), aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“ - sp. zn. I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

19. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z tohto potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26 a 5Cdo/57/2019 - body 9 a 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov).

20. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia. Rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017 a 8Cdo/73/2017).

21. K námietke dovolateľa k tomu, že súd nenariadil dokazovanie na zisťovanie príjmu plnoletých detí matky žijúcich v domácnosti s ňou, prípadne aké sú výdavky na ich výživu, ktoré sú významné pre určenie výživného v zmysle ustanovení § 43 ods. 2, § 62 ods. 2, § 66a § 67 ods. 1 Zákona o rodine, t. j. k námietkam proti zistenému skutočnému stavu veci, dovolací súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP paušálne vyznievajúce tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom (či skutočnom) stave vecí súdmi, nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávnom vyhodnotení niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017 a 8Cdo/187/2017).

22. Z okolností preskúmvanej veci dovolací súd vyvodil, že nižšie súdy v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania, a to s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj princípom rovnosti účastníkov konania, najmä pri zisťovaní odôvodnených potrieb maloletého A. a schopností, možností a majetkových pomerov jeho rodičov (čl. 4 a 5 Základných princípov CMP).

23. V zmysle CMP odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní, (len) ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za nevyhnutné (§ 68 CMP). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje odvolací súd. V danom prípade odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť vo veci dokazovanie, pretože dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutočný stav veci v dostatočnom rozsahu, a zistenia aj správne právne posúdil (body 24. a 25. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Jeho postup nie je v rozpore so zákonom (odvolací súd nemal dôvod dokazovanie zopakovať alebo doplniť, § 68 CMP a contrario), preto týmto postupom odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

24. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, ktoré dôkazy súd vykonal (body 7. až 24. takéhoto odôvodnenia), ktoré nevykonával (bod 40.), ako ich hodnotil a ako vec právne posúdil. Preto, ak sa odvolací súd stotožnil so zisteniami okresného súdu o skutočnom stave veci a nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie podľa ustanovenia § 68 CMP, je zrejmé, z akých dôkazov vychádzal pri rozhodovaní, a že sa týmito dôkazmi zaoberal.

25. Podľa dovolacieho súdu vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery súdov. V hodnotení dôkazov nižšími súdmi dovolací súd nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž mohlo byť zásahom do práva na spravodlivé súdne konanie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že zistený skutočný stav veci vyplynul z preukázaných relevantných skutkových okolností veci, ktoré boli náležite hodnotené podľa ustanovenia § 191 CSP jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti; pričom ani v postupe nižších súdov neboli zistené žiadne pochybenia alebo vady pri dokazovaní a

hodnotení jeho výsledkov predstavujúce porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces.

26. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s dokazovaním a spôsobom hodnotenia jeho výsledkov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

27. Ani prípadné nedostatočné zistenie skutočného stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne hodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP (tu porovnaj napríklad 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky (ústavným zákonom SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) posudzoval ústavný súd a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

28. Dovolateľ namietal, že odvolací súd neuviedol dôvody, pre ktoré neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhoval na preukázanie príjmu plnoletých detí matky, ktoré žijú s ňou v spoločnej domácnosti a aké sú výdavky na ich výživu. K tomuto dovolací súd poukazuje na bod 40. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, že "otec v konaní navrhoval vypočít ako svedkov maloleté deti Balvanové aj bývalých partnerov a otcov maloletých detí Balvanových a to na skutočnosť, či matka má také vysoké výdavky na domácnosť, nakoľko má skúsenosti, že matka prepila aj finančné prostriedky určené na živobytie pre maloleté deti, o ktoré sa staral, lebo ich matka trávila väčšinu času po krčmách. Súd návrh otca na výsluch uvedených svedkov zamietol nakoľko matka ňou tvrdené výdavky na domácnosť - bývanie, energie, poplatok za odpad, telefónne služby, riadne preukázala a ostatné bežné výdavky na maloletého A. matkou v návrhu uvádzané súd nepovažoval za neodôvodnené, nadhodnotené. Rovnako kolíznym opatrovníkom nebolo tvrdené, že by starostlivosť o maloletého A. zo strany matky bola zanedbávaná. Z uvedeného nevyplýva, že by súdy bez dôvodu odmietli vykonať dokazovanie navrhnuté otcom, keď uviedli, že ho neopovažovali za potrebné, pretože matka maloletého preukázala výdavky na domácnosť, v ktorej žijú aj jej ďalšie štyri deti, a vyživovaciu povinnosť mala aj voči dvom plnoletým deťom a výška výživného priznaného súdom jej ostatným deťom bola v konaní zistená. Pre rozhodnutie o výške výživného na maloletého A. bolo podstatné preukázanie nákladov na vedenie domácnosti, v ktorej okrem neho žijú aj ďalšie deti jeho matky a ktorým poskytuje aj výživné, čo matka maloletého preukázala. Súdy v odôvodňovaní rozsudkov zdôraznili, že samotné výdavky na stravu 13-ročného dieťaťa sú vyššie, ako uvádzala matka (mesačne minimálne 150 eur).

29. Dovolateľ rovnako ako v odvolaní namietal v súvislosti s o zisteným skutočným stavom, že súdy nezohľadnili jeho zdravotné problémy a neprihliadli na konanie Sociálnej poisťovne o jeho žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, ktoré majú vplyv na jeho schopnosti a možnosti plniť vyživovaciu povinnosť voči maloletému.

30. Jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového, aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku musí byť ustálený jeho skutkový, aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré ešte nenastali, nemôžu spätne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výžive maloletého, pri ktorom hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutočného stavu veci v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

31. Zdravotný stav otca maloletého bol v konaní preukázaný lekárskeym posudkom z 21. júla 2021, podľa ktorého nie je invalidným, pretože jeho dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav nezodpovedá poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, čo odvolací súd zohľadnil a vysvetlil, že

"skutočnosť, akým spôsobom a kedy bude posúdený zdravotný stav otca maloletého dieťaťa s poukazom na jeho opätovnú žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, je situáciou, ktorá má len nastať, a preto len zo samotnej podanej žiadosti otca maloletého dieťaťa o priznanie invalidného dôchodku nebolo možné v štádiu daného konania vychádzať". Toto konštatovanie zodpovedá ustanoveniu § 217 ods. 1 prvej vety CSP a preto nie je dôvodná námietka dovolateľa, že odvolací súd nezohľadnil jeho zhoršený zdravotný stav, ktorý preukazoval prebiehajúcim konaním o jeho žiadosti o priznanie invalidného dôchodku Sociálnou poisťovňou, pričom ani v podanom dovolaní neuviedol, že by toto konanie, v ktorom sa posudzovala miera poklesu jeho schopnosti pracovať v porovnaní so zdravou osobou bolo skončené a s akým výsledkom.

32. Dovolací súd pripomína, že rozhodnutia všeobecných súdov o úprave práv a povinností k maloletým deťom nemajú povahu rozhodnutí „absolútne konečných“ preto, že ich možno podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine zmeniť, ak sa zmenia pomery. Uvedené platí, pokiaľ súdy svoje rozhodnutia zakladajú na okolnostiach, zmena ktorých sa v budúcnosti predpokladá.

33. Vzhľadom na uvedené dovolací súd preskúmaním nezistil vo veci vadu konania uvádzanú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, preto je dovolanie procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

34. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napádaných rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

35. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.